

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. An dependentia materiæ à forma, alteriusque cum altera connexio
superius statuta sit summa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

CAPVT IV.

An dependentia materia à forma, alteriusque cum altera connexio, superius statuta, sit summa?

- 26 **S**ummam non esse, sed potius talem, vt diuinitus; ac miraculose possit materia sine omni forma substantiali conseruari, tuetur Suarez disp. 15. metaph. ferm. 9. num. 3. vbi pro eadem sententia refert Henricum, Scotum, Lichetum, Maironem, Bassolum, aliosque Scotistas, ac Richardum, Gregorium, Gabrielem, Marfilium, & Dominicum Sotum. Idipsum docet Balthasar Tellez disput. 22. physic. sect. 2. conclus. 2. num. 11. & apud eum Fonseca, Rubius, Burlaus, & Okamus. Eadem sententia subscribunt Caberus to. 2. physic. tract. 1. disp. 2. dub. 8. Bartholomæus Amicus tract. 5. physica quæst. 4. dub. 5. Connimb. 1. physic. cap. 9. quæst. 6. Cardinal. Tolet. lib. 1. Physic. cap. 7. text. 70. quæst. 13. propè finem Vasquez 1. 2. tom. 1. disp. 25. c. 3. num. 20. Arriaga disp. 2. sect. 6. subf. 2. Petr. Hurtado disp. 5. sect. 9. ac omnes Doctores nostræ Societatis.
- 27 Probatur autem primò, quia in eo, quod materia sine omni forma substantiali conseruetur, nulla est repugnantia terminorum; præsertim cum materia existentiam propriam sibi non vendicat, vt demonstratum est supra; ea igitur conseruatio subterfugere non poterit Omnipotentiam Dei. Secundò probatur, quia forma substantialis etiam materialis sine materia diuinitus conseruari potest; ergo & è conuerso. Antecedens perspicuum est, quia forma accidentalis sine subiecto omni potest conseruari, & etiam de facto conseruatur in Eucharistiæ mysterio; à fortiori ergo forma substantialis ita conseruari poterit, sine vlla subiecta sibi materia: à fortiori, inquam, vt pote, quæ substantia, siue ens per se est, ac proinde perfectior, & à subiecto independentior, quam forma accidentalis.
- 28 Verum dependentiam materiæ à forma summam esse, & quod perinde est, talem, vt ne diuinitus possit vinci, neque materia ab omni forma substantiali separari, docent Argent. Durand. Deza Albertus Magn. Zumel, Medina, Caiet. apud Amicum vbi supra. Item Iandunus, Herueus, Hugo Victorin & Bonau. apud Conimb. loco proximè citato. Nec solum laudati Thomistæ; Sed communiter alij ferè omnes eam opinionem, & quidem summa contentione, propugnant. Ex quibus obiciunt primo: materia nequit denominari existens etiam diuinitus sine existentia: atqui existentia materiæ non est propria, sed forma: sine alicuius ergo formæ existentia nequit etiam diuinitus existere. Caterum minorem in primis esse absolute falsam, materiamque gaudere propria existentia, satis probatum manet tract. præcedenti. Rursus translat materiam non habere existentiam propriam, sed potius per existentiam formæ existere: hoc permisso, cur sicut de facto, iuxta Thomistæ præcipuè nobis aduersarios, materia Christi Domini, vnita eius formæ, existit per existentiam verbi, non posset etiam separata ab omni forma per eandem existentiam verbi existere?
- 29 Obiciunt secundò, pro illa eadem sententia. Si posset Deus conseruare materiam sine omni forma substantiali; aut omnino naturaliter: & hoc falsum esse, supra demonstratum est: aut supernaturaliter, & miraculose: & hoc etiam dici non posse patet, quia aliqui materia peteret suam destructionem, quod repugnat.

Verum huic argumento factum est c. superiori. Obiciunt tertio, pro eadem sententia. Nequit Deus, etiam de potentia absoluta, conseruare naturam sine subsistentia; v. g. humanitatem sine homine: quid euidens? ergo nec materiam sine forma substantiali. Respondeo, quidquid sit de aliorum placitis circa subsistentiam, mihi id iam diu insedisse, quod subsistentia hominis v. g. sit compositum metaphysicum ex eius partibus resultans: nihil mirum ergo, si tam repugnet dari naturam sine subsistentia, quam impossibile diuinitus est, quod, partes, aliquæ inter se vnite, non inferant, neque causent suum totum. At hæc ratio non procedit in forma substantiali, comparatione materiæ: nec etiam alia vlla ratio, quæ sit satis verisimilis, vt, qua solet iudicij grauitate, pronuntiat Suarez, vbi supra.

Obiciunt quartò, pro eadem sententia, à nostris solet. 30 Si materia prima sine omni forma substantiali diuinitus conseruari potest; vel eadem actione, qua modo eam Deus conseruat substantialiter formatam: vel diuersa, & potentiori, ac magis efficaci: at neutram nullò ergo modo fieri, etiam diuinitus, potest, vt materia sine forma substantiali conseruetur, aut existat. Quod non diuersa; probatur, quia materia non dependet à priori à forma substantiali, nec ab ea producitur: ad eam ergo conseruandam sine forma, opus non esset diuerso influxu, & maiori potentiorique, quam antea, quo nimirum concursus formæ suppleretur. Iam verò, quod materia substantialiter informis non conseruaretur, per eandem, eiusdemque speciei actionem, cum ea, qua modo conseruatur vnita formæ substantiali, sic suadet: si actio conseruatiua materiæ, sine forma, esset eadem, quæ cum illa, sanè etiam volitio, qua Deus materiam ita informem conseruare statueret, eadem esse posset, ac deberet: iam ergo conseruatio illa materiæ sine forma non esset miraculosa, & supernaturalis, sed naturalis, tum quoad substantiam actionis, tum etiam quoad modum volitionis diuinæ, ex qua talis actio procederet.

Dicendum puto ad hoc argumentum, quod præcedentibus melius est, materiam primam conseruatam iri sine forma substantiali, per actionem omnino eandem, eiusdemque speciei cum actione qua nunc substantialiter formata producitur, & conseruatur. Ita Suarez, Hurtado, Arriaga, & Tellez, supra citati. Quod autem opponunt Conimbrenses, & Fonseca, contrarium opinantes. Deum non suppleturum, quidquid forma conferebat in existentiam materiæ, illam actuando, & in genere causæ formalis cauando, nisi diuinus in illam influxus esset intrinsecè potentior, adeoque essentialiter diuersus; hoc inquam, & ad initium numeri præcedentis, & toto capite primo huius tractatus, manet impugnatum, nec vltiori eget impugnatione. Quamuis autem ita se res haberet, nihilominus conseruatio materiæ sine forma foret verissimè miraculosa & supernaturalis, non quidem quoad modum diuinæ volitionis, sed quoad modum aliter sumptum: nimirum, quia licet existentia materiæ primæ secundum se sumptæ naturalis esset, & existentia totius vniuersi conformis; idemque de carentia formæ, seruata proportionem, futurum esset; tamen modus ille, seu relatio coexistentiæ, qua materia prima carentiæ omnis formæ coexistere, haud dubiè cum miraculo cohereret, essetque contra vniuersi, ac totius naturæ exigentiam.

Verum enimverò Recentiores aliqui censent, 32 actionem conseruatiuam materiæ sine forma, in hypothefi de qua disputamus, futuram miraculosam, & supernaturalem, quoad modum diuinæ volitionis, à qua

qua procederet, ac per denominationem ab illa: tunc, enim, inquit, Deus eadem indiuisibili volitione existentiam materiæ & carentiam omnis formæ vellet, decerneretque: talis autem volitio, citra dubium, esset essentialiter atque intrinsecè supernaturalis, ac miraculosa.

33 Falluntur tamen, qui sic disputant: nam, inuariata actione & termino, non est, cur volitio Dei varietur, aut essentialiter diuersa euadat: sed materia prima, & actio, qua produceretur sine materia, essent eadem, quæ modo: quidni ergo & volitio Dei, ad materiam informem terminata, foret etiã eadem? quidni consequenter, sicut modo, essentialiter naturalis? Confirmatur & declaratur. Deus modo non vult, per eandem virtualiter volitionem, vt materia existat, & in ea forma siue actus substantialis: sed potius existentiam materiæ, vna volitione pro priori signo rationis se habente, & existentiam formæ, alia volitione, virtualiter diuersa, & pro posteriori se habente: eo namque ordine, quo sunt res, Deus illas vult: priusque priores, & posterius posteriores. Casu ergo, quo materia miraculosè existeret sine forma, pari ratione vellet Deus existentiam, & carentiam formæ, non per volitionem virtualiter eandem, & essentialiter supernaturalem, sed per duas virtualiter distinctas, quarum altera esset prior, aliãque posterior, & vtraque essentialiter naturalis.

34 Alij docent, conseruationem materiæ sine forma futuram miraculosam, & supernaturalem, quoad modum diuinæ volitionis, non quia actio conseruatiua materiæ volitionem essentialiter supernaturalem terminaret, sed quia eam terminaret carentia omnis formæ in illa: nec mirum, quia tum volitio, qua Deus vellet eam omni forma carere, præsupponeret essentialiter decretum diuinum de conseruanda nihilominus materia: quis autem non videat, esse essentialiter supernaturale in Deo, velle carentiam omnis formæ, supposita materia: & decreto de eius conseruatione? Itaque miraculum, in ea hypothesi, primario consisteret in non productione formæ; conseruatio autem materiæ, secundario, tantum, & ex circumstantia consequenti, foret miraculosa & supernaturalis.

35 Hæc etiam doctrina displicet, quia carentia omnis formæ, in hypothesi de qua disputamus, naturalis esset secundum se: cur ergo diuina volitio circa illam naturalis esse non posset? vt paulò antè in simili arguebamus. Et confirmatur: volitio Dei circa existentiam materiæ, iuxta hos authores, essentialiter non inferret volitionem Dei, circa carentiam omnis formæ, esto eum ea, quasi per accidens, esset coniuncta: non ergo est, cur volitio Dei, circa carentiam omnis formæ, præsupponeret essentialiter diuinam volitionem, circa existentiam materiæ, licet, quasi ex accidenti, ad eam sequeretur: ac proinde, non obstante tali consecutione, non esset intrinsecè & essentialiter supernaturalis, sed tantum quoad modum coexistentiæ ad volitionem oppositam, quam præsupponit; haud secus ac ipsa carentia omnis formæ, ad quam terminatur, esset supernaturalis quoad modum coexistentiæ ad materiam, & hæc similiter supernaturalis quoad modum coexistentiæ ad prædictam carentiam omnis formæ, vt explicatum est. Ac de his hæcenus.

TRACTATUS IV.

De appetitu innato materiæ ad componendum essentialiter, cum formis substantialibus, corpus naturale.

CAPVT PRIMVM.

An detur in rebus appetitus innatus? & quid, ac quotuplex sit?

1 ROBARE hîc ex professo libet, quod detur in rebus appetitus innatus, nullam sequens cognitionem & ab elicitio, ac vitali cognitionis lucem, ac directionem sequente, distinctus: tum quia, huius appetitus frequentissimè fit mentio in Philosophicis, & Theologicis disputationibus; magisque in iis supponitur, quam probatur: tumne, sicut Auicenna, inferius citandus, negat materiam appetere innatè formam substantialem, ita etiam audeat quis, vbiuis eum appetitum negare. Probatur autem primo, autoritate ethnicorum scriptorum. Atque in primis talem appetitum adstruit Aristoteles lib. i. phys. c. 9. text. 81. docet enim ibi, materiam appetere formam, sicut turpe pulchrum, & foemina virum appetunt: quis autem non videat, in materiam, sensus expertem haud alium cadere posse appetitum, quam innatum? Idem docet Philosophus primo ethic. c. 1. ibi: *Bonum est, quod omnia appetunt*: At appetitus, omnibus rebus conueniens, non potest esse elicitus, sed innatus.

2 Consentit Plato in Lyfide, vbi ab eo introducitur Hesiodus inquit, *Vnumquodque appetere non simile, sed contrarium, & aridum appetere humidum, frigidum verò calidum, amarum dulce, acutum obtusum, vacuum repletionem, plenum vacuitatem, ceteraque similiter. Contrarium enim contrario alimentum præbere: simile autem simili minime frui*. Hæc ille. In eadem sententia est, Simplicius, cum aliis in locis, tum in procemio physicorum, his verbis; *Elementa, & reliquas partes orbis vniuersi, & sibi inuicem cedere, & suum amare quaque ordinem, eo esse contenta, æqualitatemque seruare geometricam, planè perspicimus*.

3 Seneca etiam in libro de beata vita cap. 30. elegantissimè probat, declaratque, appetitum illum innatum sciendi, omnibus hominibus communem, in hæc verba; *Natura ad virumque genuit, & contemplationi rerum, & actioni. Nunc probemus, quod prius diximus. Quid porro, hoc non erit probatum, si se unusquisque consuluerit, quantam cupiditatem habeat ignota noscendi, quam ad omnes fabulas excietur? Nauis gant quidam, & labores peregrinationis longissima vi, mercede perpetiuntur, cognoscendi aliquid abditum, remotumque. Hæc res ad spectacula populos contra, hit, hæc cogit præclusa rimari, secretiora exquirere, antiquitates enoluere, mores barbararum audire gentium. Curiosum nobis natura ingenium dedit, & artis, sibi, ac pulchritudinis suæ, conscia, spectatores notantis rerum spectaculis genuit, perditura fructum sui, si tam magna, tam clara, tam subtiliter ducta, tam nitida*